

Motion till riksdagen

1988/89:So315

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Alkoholpolitiken

Sverige har anslutit sig till WHO:s Europamål om att den totala alkoholkonsumtionen ska minska med minst en fjärdedel fram till år 2000. Detta mål verkar emellertid avlägset eftersom alkoholkonsumtionen inte minskat de senaste åren. Riksdagen måste därför uttala sig för vilka riktlinjer regeringen ska arbeta efter för att vi ska uppnå det föreslagna målet med en 25-procentig minskning fram till år 2000.

En majoritet av alkoholforskarna är eniga om att det finns ett klart samband mellan hur mycket alkohol som dricks i ett samhälle och hur stora skador alkoholen orsakar. Andra menar att det inte är den svenska totalkonsumtionen som inger oro utan det sätt vi dricker på. Att drickandet i så stor utsträckning går ut på att uppnå kraftig berusning. Det är "fyllan", det upprepade helgsupandet, som är det unika i det nordiska drickandet och själva "navet" i vårt alkoholproblem.

Ett faktum är att starkölskonsumtionen har ökat i en oroande takt, särskilt bland ungdomar, vilket kan komma att ge kraftiga alkoholskador inom några år.

Hälften av starkölskonsumtionen i storstäderna sker på restaurang och krogetableringen har också ökat. Enbart i Stockholm har antalet krogar som har rätt att servera starköl eller starkare drycker ökat från 269 stycken år 1969 till 956 stycken år 1988. 1980 var siffran 458, vilket visar att det varit en fördubbling bara under 80-talet.

Enligt undersökningar är den grupp som dricker alkohol på restaurang ofta yngre och ensamstående och inte så sällan storkonsumenter. Konsumtionen på restaurang kombineras ofta med att man dricker hemma först, vilket innebär att den totala konsumtionen under en kväll kan bli mycket hög.

Restaurangbesöket ersätter alltså inte konsumtionen i hemmet utan istället verkar det som om de två konsumtionsformerna adderas. Vad man måste fråga sig är vilken roll prispolitiken spelar i det sammanhanget. Skulle lägre alkoholpriser på restauranger göra att drickandet hemma, innan, minskade eller skulle samma mönster kvarstå och den totalt förtärda alkoholmängden öka?

Det kanske finns anledning att omvärdera synen på krogarnas betydelse ur alkoholpolitisk synpunkt, framför allt när det gäller ungdomarna. Från vpk är vi beredda att förorda att åldersgränserna för inköp på Systembolaget och inköp på krog samordnas till 20 år.

Vi är medvetna om att det är en ologisk åldersgräns med tanke på myndighetsåldern, men menar att man kan diskutera om inte skaderisken kan motivera ställningstagandet.

Det viktiga nu är att få fram konkreta riktlinjer för hur arbetet för att uppnå en 25-procentig minskning av totalkonsumtionen ska bedrivas och komma fram till vilka åtgärder som är relevanta för att vi *samtidigt* ska komma tillrätta med de svåraste alkoholskadorna. En utredning och analys om hur priser, åldersgränser, tillgänglighet och (restaurang-)etableringsmöjligheter samverkar och påverkar varandra bör enligt vpk därför föreläggas riksdagen snarast.

Mot. 1988/89
So315

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning i enlighet med motionens förslag.

Stockholm den 24 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)